

Activiteitenverslag 2015-2016

Rapport d'activités 2015-2016

Service Normalisation

Dienst Normalisatie

Service Normalisation / Dienst Normalisatie

1	Belgische Normalisatie	4
1.1	E051: Cement and Bouwkalk.....	4
1.2	E104: Beton	4
1.3	E154: Granulaten	5
2	Europese en Internationale Normalisatie.....	5
2.1	CEN/TC 51: Cement and Building Lime	5
2.2	CEN/TC 128 SC 4: Fibre-cement products for roofing	6
2.3	ISO/TC 74 en ISO/TC 77	6
3	Normen – Antenne	7
4	Beheer van de dienst	7

1 Belgische Normalisatie

Het CRIC-OCCN organiseert als sectoraal operator de Belgische normalisatie voor de domeinen Cement and Building Lime (E051); Concrete (E104) en Aggregates (E154). Daarnaast is er ook nog de subcommissie E1250002 over metselmortel.

1.1 E051: Cement and Bouwkalk

De commissie E051 kwam in 2016 drie keer samen. Zowel het voorzitterschap als het secretariaat worden door CRIC-OCCN verzekerd.

Met slechts enkele eigen Belgische normen in beheer en in een context van Europees geharmoniseerde cementnormen, beperkt de Belgische spiegelcommissie haar activiteiten op normgevend vlak hoofdzakelijk tot het valideren van de Europese normen, zoals voorgesteld door de CEN/TC51. De teksten worden grondig nagelezen en waar nodig van opmerkingen voorzien. Aangezien CRIC-OCCN het secretariaat waarneemt voor de CEN/TC51 komt de evolutie op Europees vlak uitgebreid aan bod tijdens de vergaderingen.

De E051-vergadering legt de Belgische vertegenwoordigers vast voor de plenaire zitting en voor de verschillende werkgroepen. CRIC-OCCN levert de Belgische expert in maar liefst 14 "Working Groups" en bijhorende "Task Groups". De vergaderingen van de commissie E051 verzekeren de informatierugkoppeling uit die werkgroepen naar het Belgische niveau.

De vergaderingen zijn ook een plaats om de bijkomende noden voor onderzoek en normen te bespreken en de resultaten en de voortgang van de lopende prenormatieve onderzoeksprogramma's komen aan bod.

Tot slot is er de vaste rubriek met nieuws over ontwikkelingen binnen de certificatie van Cement en Bouwkalk.

1.2 E104: Beton

De commissie E104 hield in 2016 vier vergaderingen. De GT EN206 kwam eveneens vier keer samen, de WG voor de herziening van NBN B15-250 verzamelde één keer. De Werkgroep Zichtbeton kwam een drietal keer samen.

De Belgische spiegelcommissie heeft de bevoegdheid voor het invullen van de nationale bijlagen bij tal van Europese, niet-geharmoniseerde normen en is bijgevolg erg actief. De WG EN206 heeft in 2016 de volgende nationale bijlagen naar het openbaar onderzoek doorgestuurd:

NBN B15-100, NBN B15-001. De verwachting is dat beide normen in 2017 gepubliceerd zullen worden. Het jaar voordien werd de NBN B15-400 al gepubliceerd. De tekst van de NBN B15-215 werd gefinaliseerd en goedgekeurd voor openbaar onderzoek. De herziening van de norm NBN B15-250 is volop bezig. De werkgroep wordt door CRIC-OCCN voorgezeten.

De werkgroep "Zichtbeton" rondde in 2016 de redactie van een volledig nieuwe Belgische norm over Zichtbeton af. Het openbaar onderzoek van de tekst van de norm NBN B15-007 werd in februari 2017 afgesloten. De opmerkingen worden verwerkt en de verwachting is dat ook deze norm nog dit jaar gepubliceerd zal worden.

Samenvattend kan gesteld worden dat E104 in 2016 de volgende producten afleverde:

- NBN B 15-007 (sent to Public Enquiry on 2016-09-15),
- NBN B 15-001 (in Public Enquiry),

- NBN B 15-100 (in Public Enquiry),
- NBN B 15-215 (in preparation – P.E. 2017),
- NBN B 15-250 (in preparation).

CRIC-OCCN neemt niet enkel de rol van Sectoraal operator waar, het is ook inhoudelijk betrokken bij het tot stand komen van de Belgische normen en nationale bijlagen. CRIC-OCCN leverde in 2015 en 2016 een Belgische afgevaardigde voor de plenaire zitting van de CEN/TC104 vergaderingen en één van de drie leden van de delegatie voor de CEN/TC104 WG1 SC1 werkgroep rond het thema “Exposure Resistance Classes (RC)” waarvan het belang moeilijk kan overschat worden. De in prenormatieve projecten opgedane kennis en ervaring stellen de werkgroepen in staat tot optimale normen en testmethodes te komen, gebaseerd op gericht onderzoek en resultaten. De herziening van de Belgische norm NBN B15-250 wordt voorgezeten door CRIC-OCCN

1.3 E154: Granulaten

De commissie E154 kwam driemaal samen in 2016.

Op Europees niveau werden een hele rist normen herzien. De taak van de Belgische spiegelcommissie is ook hier in eerste instantie de teksten, voorgesteld door CEN/TC154, kritisch door te nemen. De experts die België in de Europese werkgroepen vertegenwoordigden waren betrokken bij de totstandkoming van de teksten en staan garant voor de informatiedoorstroming tot op het Belgische niveau. Een aantal juridische problemen staat de publicatie van de normen in het Official Journal (OJEU) in de weg.

Van zodra de Europese normen goedgekeurd zijn, wacht de Belgische spiegelcommissie de taak om hiervoor de nationale bijlagen te ontwerpen.

Naast de lectuur van de Europese normontwerpen, legt de E154 de Belgische delegatie vast voor de Europese bijeenkomsten van de CEN/TC154 en de bijhorende werkgroepen..

2 Europese en Internationale Normalisatie

2.1 CEN/TC 51: Cement and Building Lime

Het secretariaat van de Europese commissie CEN/TC 51 wordt waargenomen door CRIC-OCCN. In samenwerking met de voorzitter, Dhr. M. Delort tot april 2015 en sindsdien Dhr. L. Izoret, beide van Athil uit Frankrijk, werden twee Plenaire zittingen succesvol georganiseerd: in maart 2015 te Praag en in oktober 2016 te Luxemburg. De onderstaande tabel geeft het overzicht van de gepubliceerde normen en de verantwoordelijke werkgroep. Voor de langverwachte publicatie van de herziene norm EN197-1, wordt gewacht op de aanpassingen van mandaat M114 van de Europese Commissie. Het doel is om de herziene norm voor 02/04/2017 voor Formal Vote te verzenden. Een van de wijzigingen in de nieuwe tekst is de opname van de ternaire cementen, hetgeen mede mogelijk werd gemaakt op basis van proeven over duurzaamheid, uitgevoerd door CRIC-OCCN. Voorts werd de bijlage ZA van de geharmoniseerde normen herzien en werd een clause over “Release of Dangerous Substances” toegevoegd.

Work Item	Standard	Title	WG
00051110	EN 14216:2015	Cement - Composition, specifications and conformity criteria for very low heat special cements	WG 6
00051119	EN 459-1:2015	Building lime - Part 1: Definitions, specifications and conformity criteria	WG 11
00051123	EN 196-10:2016	Methods of testing cement - Part 10: Determination of the water-soluble chromium (VI) content of cement	WG 15
00051126	EN 459-3:2015	Building lime - Part 3: Conformity evaluation	WG 11

00051127	EN 13282-2:2015	Hydraulic road binders - Part 2: Normal hardening hydraulic road binders - Composition, specifications and conformity criteria	WG 14
00051128	EN 13282-3:2015	Hydraulic road binders - Part 3: Conformity evaluation	WG 14
00051130	EN 15743:2010 + A1:2015	Supersulfated cement - Composition, specifications and conformity criteria	WG 6
00051131	CEN/TR 16912:2016	Guidelines for a procedure to support the European standardization of cements	WG 6

2.2 CEN/TC 128 SC 4: Fibre-cement products for roofing

De CEN/TC 128 SC 4, waarvan CRIC-OCCN ook het secretariaat verzorgt, houdt elk jaar een vergadering. De groep heeft drie geharmoniseerde normen (EN 492 – leien, EN 494 – golfplaten, EN 12467 – vlakke platen) in beheer. In juni 2016 werd beslist om de drie normen aan te passen aan de nieuwe templatens van Annex ZA.

2.3 ISO/TC 74 en ISO/TC 77

ISO/TC 74 'Cement en bouwkalk' heeft de 7 normen uit onderstaande tabel in beheer. De activiteiten beperken zich tot de vijfjaarlijkse herziening van deze normen. Pogingen om de activiteiten uit te breiden wekten onvoldoende interesse. Om die reden werd aan de leden voorgesteld de ISO/TC 74 een stand-by statuut te geven. Dit houdt in dat de normen van kracht blijven, maar dat de activiteiten van het technische comité zich beperken tot de vijfjaarlijkse herziening.

Standard	Title
ISO 863:2008	Cement -- Test methods -- Pozzolanicity test for pozzolanic cements
ISO 9597:2008	Cement -- Test methods -- Determination of setting time and soundness
ISO 679:2009	Cement -- Test methods -- Determination of strength
ISO 29581-1:2009	Cement -- Test methods -- Part 1: Analysis by wet chemistry
ISO/TR 12389:2009	Methods of testing cement -- Report of a test programme -- Chemical analysis by x-ray fluorescence
ISO 29581-2:2010	Cement -- Test methods -- Part 2: Chemical analysis by X-ray fluorescence
ISO 29582-1:2009	Methods of testing cement -- Determination of the heat of hydration -- Part 1: Solution method

Overzicht van de normen, beheerd door ISO/TC74

Het voorzitterschap van ISO/TC 77 werd door Dhr. Alderweireldt, doorgegeven aan Dhr. Murray. Het comité heeft :

Standard	Title
ISO/PRF 8336	Fibre-cement flat sheets -- Product specification and test methods
ISO 10904:2011	Fibre-cement corrugated sheets and fittings for roofing and cladding
ISO 390:1993	Products in fibre-reinforced cement -- Sampling and inspection

ISO 8336:2009	Fibre-cement flat sheets -- Product specification and test methods
ISO 9125:2009	Fibre-cement slates and fittings -- Product specification and test methods

Overzicht van de normen, beheerd ISO/TC77

3 Normen – Antenne

CRIC-OCCN verzekert, samen met het WTCB, sinds jaren de dienst Normen-Antenne 'Beton, granulaten en mortels'. Deze dienstverlening wil het gebruik van normen aanmoedigen en de normen toegankelijker maken. Dit gebeurt door gerichte informatieverstrekking op geschikte momenten. Bij elke voordracht die de medewerkers van CRIC-OCCN geven, worden de mogelijkheden van de Normen-Antenne toegelicht. Bij elk bezoek aan de laboratoria van CRIC-OCCN wordt uitgebreid stilgestaan bij deze dienstverlening, onder meer met voorbeelden uit het verleden.

Omdat CRIC-OCCN op alle geledingen betrokken is bij de verschillende aspecten van normalisatie: organisatorisch, inhoudelijk en onderzoeksmatig dankzij de prenormatieve onderzoeksprojecten, is het onderzoekscentrum uitermate geschikt om advies te geven met betrekking tot de normen. Zeer regelmatig wordt CRIC-OCCN gecontacteerd voor informatie over het gebruik van de normen: zowel administratief als inhoudelijk. In 2016 werden meer dan 100 adviezen verstrekt. De betoelaging stelt het CRIC-OCCN in staat om deze adviezen op hoog niveau te blijven verstrekken.

4 Beheer van de dienst

De dienst Normalisatie is de persoonlijke verantwoordelijkheid van Dhr. F. Van Rickstal met een permanente ondersteuning door Dhr. Vanderick. Gelet op de veelheid aan complexe procedures, regels en richtlijnen, volgen zij beiden regelmatig opleidingen. Het betreft dan opleidingen worden die georganiseerd door zowel het NBN als door ISO te Geneve.